

Thor, Ylva
Ylva.Thor@skane.se

YTTRANDE

Datum 2023-09-27
Ärendenummer 2023-POL000255

1 (3)

Socialdepartementet

Remiss Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn (Ds 2023:15)

Sammanfattning

Region Skåne anser att de förändringar i lagar som föreslås innebär en positiv utveckling i arbetet för barn i behov av skydd. Förslagen kan bland annat leda till att socialnämnden kan uppmärksamma fler barn i behov av skydd och att socialtjänsten får större möjligheter till en bättre helhetsbild av barnets uppväxtmiljö och livssituation. Socialtjänsten får genom de föreslagna lagändringarna även större möjligheter att för barnets bästa samverka med kollegor i andra kommuners socialtjänst vilket Region Skåne med 33 kommuner i regionen ser positivt på.

Region Skåne ser även positivt på förslaget att den som anmäler oro för ett barn ska få (efter begäran) skriftlig återkoppling inom fjorton dagar efter att anmälan är lämnad men ser behov av återkopplingen även riktas till ansvarig chef i verksamheten vilket säkerställer att informationen når fram och kan bevaras på rätt sätt ifall anmälaren av någon anledning inte är kvar i verksamheten.

Utöver ovanstående stödjer Region Skåne samtliga förslag som lagts fram i utredningen och välkomnar generellt åtgärder som stärker barnskyddet. Förslagen i utredningen utgår från bland annat barnkonventionen och Region Skåne instämmer i att ett barnrättsperspektiv stärker paradigmskiftet att se barnet som rättighetsbärare och inte som ett objekt som behöver hjälp.

I det följande lämnar Region Skåne synpunkter på vissa delar av promemorian.

1. Författningsförslag

Region Skåne tillstyrker övergripande utredningens förslag och har inga synpunkter utifrån ett juridiskt perspektiv.

3. Rättsliga utgångspunkter

3.2.1 Barnkonventionen

Region Skåne uppskattar utredarens genomgång av barnets rättsliga ställning i promemorian och instämmer i att ett tydligt barnrättsperspektiv som utgångspunkt stärker det nödvändiga paradigmskiftet att se barnet som rättighetsbärare och inte som objekt.

7. Anmälningsskyldighet vid kännedom om eller misstanke att barn far illa

7.5.1 Det behöver förtydligas vilka som omfattas av anmälningsskyldigheten

Region Skåne delar utredarens bedömning i att lagen har varit otydlig när det gäller vilka myndigheter och aktörer som har skyldighet att anmäla till socialtjänsten vid kännedom om eller misstanke om att barn far illa, och ser därför positivt på förslaget att förtydliga lagen med angivna myndigheter och aktörer. Region Skåne instämmer i att förtydligande kan leda till att fler barn som behöver samhällets stöd och skydd kommer till socialnämndens kännedom.

7.5.2 Ytterligare myndigheter ska omfattas av anmälningsskyldigheten

Region Skåne ser positivt på att fler myndigheter och aktörer förslås omfattas av anmälningsskyldigheten, och att flera av de myndigheter som föreslås har den vuxna befolkningen som främsta målgrupp. Samma vuxna är ofta föräldrar till minderåriga barn, och flera av myndigheterna som föreslås omfattas av anmälningsskyldigheten möter många gånger människor som befinner sig i kris. Föräldrars stress och sjukdom kan påverka föräldraförmågan negativt och Region Skåne jämför de föreslagna myndigheternas anmälningsskyldighet med den som hälso- och sjukvården har då vårdpersonal får kännedom om eller misstänker att patienters barn far illa. Region Skåne välkomnar därför både det faktum att en utvidgning av anmälningsskyldiga verksamheter kan leda till att fler barn i behov av stöd och skydd kan komma till socialnämndens kännedom, och att fler myndigheters anmälningsskyldighet kan skapa förutsättningar för socialnämnden att få en mer heltäckande bild över barnets livssituation då flera orosanmälningar för samma barn kan inkomma från fler myndigheter.

7.5.3 Ordningsvakter ska omfattas av anmälningsskyldigheten

Region Skåne stödjer utredarens förslag att ordningsvakter ska omfattas av anmälningsskyldigheten och anser att ordningsvaktens iakttagelser i vardagliga situationer, i exempelvis köpcentrum och kollektivtrafik, kan vara värdefulla när det gäller barns behov av skydd.

8. Återkoppling till den som anmält oro för barn till en socialnämnd.

8.4.1 Återkopplingens genomförande ska tydliggöras

Region Skåne delar utredarens förhoppningar om att begärd återkoppling från socialnämnden som ges i skriftlig form leder till att fler medarbetare ser nytta av att göra anmälningar till skydd för barn. Region Skåne stöder även utredarens åsikt att återkoppling troligen sker i högre grad om det finns krav på att återkopplingen ska ske skriftligt. Region Skåne välkomnar därför utredarens förslag att om återkoppling begärs från socialnämnden ska den ske skriftligt till anmälaren inom 14 dagar från det att anmälan har inkommit. Region Skåne anser att det är bra att Socialstyrelsen ges uppdraget att utforma ett standardiserat formulär som socialnämnden kan använda för ändamålet då en standardisering kan säkerställa kvaliteten på återkopplingen. Av den anledningen ser Region Skåne att den skriftliga återkopplingen från socialnämnden till anmälaren kommer att medföra en ökad administration och ta resurser i anspråk. Region Skåne stödjer utredarens bedömning att verksamheter som mottar återkoppling från socialnämnden bör ta fram riktlinjer för hur den skriftliga informationen ska diarieföras. Utredaren för fram att den skriftliga återkopplingen nu kan följa barnet i stället för anmälaren. Region Skåne ser inga svårigheter med detta i verksamheter som redan för journal eller motsvarande, men ser utmaningar för de myndigheter och aktörer som inte har system för bevarande av handlingar på individnivå (exempelvis ambulans eller vaktbolag).

Region Skåne stödjer förslaget att återkopplingen riktas till den fysiska person som har gjort anmälan men ser behov av att även rikta den återkopplade informationen till ansvarig chef i verksamheten. Återkopplingen riskerar annars att hamna i ett postfack som inte bevakas regelbundet om anmälaren arbetar oregelbundna arbetstider i till exempel hälso- och sjukvården.

10. Gallring och sökbarhet av handlingar som rör barn

10.8.6 Förlängd gallringstid för handlingar i barnakter

Region Skåne välkomnar förslaget utifrån ytterligare en positiv aspekt som inte förs fram i utredningen; Genom att spara anmälningar i barns personakter i 60 år efter barnets födelse kan dessa bidra till forskning inom området vilket kan öka och förfina kunskaperna om risk- och skyddsfaktorer.

Anna Mannfalk
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör